

tom 3

CZYTAJ PO POLSKU

poziom podstawowy A2

MARIA KONOPNICKA

Nasza szkapa

ELIZA ORZESZKOWA

Dobra pani

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Czytaj po polsku

MARIA KONOPNICKA

Nasza szkapa

ELIZA ORZESZKOWA

Dobra pani

PODRECZNIKI
I SKRYPTY

UNIWERSYTETU
ŚLĄSKIEGO
W KATOWICACH

NR 143

Czytaj po polsku

Materiały pomocnicze do nauki
języka polskiego jako obcego

MARIA KONOPNICKA

Nasza szkapa

ELIZA ORZESZKOWA

Dobra pani

Edycja dla początkujących
Tom 3

Wydanie III

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Katowice 2013

Redaktor serii: Kultura i Język Polski dla Cudzoziemców
Małgorzata Kita

Recenzent
Marié Sobotková

Redaktorzy naukowci
Romuald Cudak, Wioletta Hajduk-Gawron, Jolanta Tambor

Tłumaczenie: Yolande Dacko
Projekt okładki: Marek Francik
Redakcja: Barbara Konopka
Redakcja techniczna: Barbara Arenhövel
Korekta: Luiza Przełożny

Copyright © 2013 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 1644-0552
ISBN 978-83-226-1392-4
(wersja drukowana)
ISBN 978-83-8012-179-9
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie III. Ark. druk. 2,5. Ark. wyd. 3,0. Papier
offset. kl. III, 90 g Cena 6 zł (+ VAT)

Łamanie: Pracownia Składu Komputerowego
Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego
Druk i oprawa: PPHU TOTEM s.c.
M. Rejnowski, J. Zamiara
ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław

Maria Konopnicka (1842–1910) – polska poetka, nowelistka, pisarka dla dzieci, publicystka, tłumaczka. Jest pisarką przede wszystkim epoki pozytywizmu. Debiutowała jako poetka. Pisała też wiersze i bajki dla dzieci (jedną z najbardziej znanych to bajka *O krasnoludkach i sierotce Marysi*). Jest autorką słynnej *Roty*, wiersza, który wyraża protest przeciwko germanizacyjnej polityce prowadzonej na ziemiach polskich, znajdujących się pod zaborem pruskim. Dzięki muzyce F. Nowowiejskiego *Rota* stała się jedną z najpopularniejszych polskich pieśni patriotycznych. Od drugiej połowy lat osiemdziesiątych XIX wieku ważne miejsce w jej twórczości zaczęły zajmować nowele o problematyce współczesnej. Konopnickiej udało się osiągnąć wyjątkowy kunszt narracyjny i kompozycyjny. Do jej najbardziej znanych nowel należą: *Mendel Gdański* (historia starożydnego Żyda, przywiązanego do rodzinnej Warszawy, który właśnie w swoim ukochanym mieście doświadcza ludzkiej nienawiści, pogardy, wszystkiego, co zakwestionuje jego przynależność do tego miejsca), *Nasza szkapka*, *Miłosierdzie gminy* (wstrząsająca opowieść o bezdusznym traktowaniu ludzi starych i chorych, którzy nie mogą liczyć na bezinteresowną pomoc ani rodziny, ani społeczności, w której żyją).

Maria Konopnicka (1842–1910) – a Polish poet, novelist, children’s story writer, publicist and translator. Above all she is a writer from the epoch of positivism. She debuted as a poet. She also wrote poems and fairy-tales for children. One of the best known, is the fairy-tale called: *O krasnoludkach i sierotce Marysi* (*About orphan Mary and the dwarfs*). She is the author of the famous *Rota* (*Troops*), a poem that expresses protest against Germanized politics, which are carried out on Polish lands that are under Prussian occupation. Thanks to the music of F. Nowowiejski, *Rota* became one of the most popular Polish patriotic songs. From the second half of the eighties of XIX century, her novels dealing with contemporary problems begin to occupy an important place in her compositions. The stories of *Mendel Gdański* (a history of an old Jew, who is bound to his native Warsaw, and experiences hatred and contempt in his beloved city, which makes him question his belonging to this place), *Nasza szkapka* (*Our Jade*), *Miłosierdzie gminy* (*The community’s charity*) – are shocking stories of a heartless treatment of the old and infirm, who cannot count on the unselfish help of a family or community in which they live – belong to her most famous novels.

Eliza Orzeszkowa (1841–1910) – polska pisarka, która tworzyła w okresie pozytywizmu. Napisała około 100 nowel i opowiadań, których treścią są trudne sytuacje z życia zwykłych ludzi, oraz kilka powieści. Jej najsłynniejszy utwór to *Nad Niemnem* – powieść, która opisuje życie polskiej wsi, konflikty między wsią i dworem, tradycje szlachty i chłopów oraz tradycje walk w obronie ojczyzny. Dużą popularność przyniosły autorce powieści: *Marta* – w której Orzeszkowa propaguje harmonijny rozwój umysłu, uczuć i sprawności fizycznej młodych dziewcząt oraz domaga się dla nich prawa do nauki, zachęca, by przygotowały się do samodzielnego życia i postuluje otwarcie szkół (realizacja hasła emancypacji kobiet), a także *Cham* – portret psychologiczny rybaka, który walczy o moralne i psychiczne uzdrowienie swojej żony. Do najbardziej znanych nowel i opowiadań należą: *Gloria victis*, *Dobra pani*, *A...B...C...*, *Tadeusz*.

Eliza Orzeszkowa (1841–1910) – is a Polish writer of the Positivist period. She wrote approximately 100 short stories and tales, whose plots focus on difficult situations in the life of common individuals, Orzeszkowa wrote as well a few novels. Her most famous novel is *Nad Niemnem* (*Upon the Niemen* – a river), which describes the life in a Polish village, conflicts between villages and manorial estate owners, traditions of the aristocrats and village men, as well as traditions of fighting wars in defense of their motherland. A great popularity was also brought to the author by the following novels: *Marta* – in which Orzeszkowa propagates harmonic development of the human mind, emotions and physical fitness for young females as well as demands for them knowledge, preparation for an independent life and opening schools (as a slogan for the realization of women’s emancipation). Furthermore *Cham* – is a psychological portrait of a fisherman, who fights for the return of his wife’s moral and psychological health. The most well known short stories and tales include: *Gloria victis*, *Dobra pani* (*Good Lady*), *A...B...C...*, *Tadeusz* (*Ted*).

Spis treści

Maria Konopnicka	5
Maria Konopnicka: Nasza szkapa (Zaadaptowała i opracowała Magdalena Bąk)	7
Ćwiczenia	14
Eliza Orzeszkowa	25
Eliza Orzeszkowa: Dobra pani (Opowiedziała i opracowała Barbara Morcinek)	27
Ćwiczenia	31
Słowniczek	39
Klucz do ćwiczeń	71

Materiały pomocnicze do nauki języka polskiego jako obcego

Seria

CZYTAJ PO POLSKU

jest właśnie dla Ciebie, jeśli:

- ✓ znasz język polski na poziomie **podstawowym**, **średnim** lub **zaawansowanym**,
- ✓ chcesz poznać najważniejsze dzieła literatury polskiej, zanim po nie sięgniesz w oryginale,
- ✓ chcesz wzbogacić słownictwo, które jest niezbędne do czytania literatury,
- ✓ zamierzasz zdawać egzamin certyfikacyjny z języka polskiego.

Nieważne, ile znasz słów, możesz zacząć czytać już dziś!

**Jeśli zaczynasz uczyć się języka polskiego
(jesteś na poziomie **podstawowym**),
mamy dla Ciebie historie opracowane w 250—300 słowach.**

poziom podstawowy A2

ISSN 1644-0552